

JAGTEN (THE HUNT)

reg. Thomas Vinterberg / sce. Tobias Lindholm & Thomas Vinterberg / fot. Charlotte Bruus Christensen / muz. Nikolaj Egelund / mon. Janus Billeskov Jansen & Anne Østerud / met Mads Mikkelsen (Lucas), Annika Wedderkopp (Klara), Thomas Bo Larsen (Theo) e.a. / pro. Sisse Graum Jørgenson, Morten Kaufmann & Thomas Vinterberg / Denemarken / 115' / 2012 / dis. Wild Bunch

Verhaal

'De wereld is vol met kwaad, maar als we op elkaar blijven bouwen gaat het weg'
(Lucas)

Lucas is een leraar die zich na een pijnlijke scheiding in een klein dorpje probeert te settelen. Hij werkt er als kleuterleider. Hij voert een bittere strijd om het hoederecht over zijn zoon. Op een dag voelt zijn kleine buurmeisje Klara, dat erg naar Lucas opkijkt, zich afgewezen door hem, en uit een soort wraakgevoel liegt ze over wat er gebeurd is. Het hele dorp (en ook Lucas' ex-vrouw en zijn zoon) keert zich tegen hem.

Achtergrond

In Denemarken ontstond in 1995 de vernieuwende filmstroming 'Dogma 95'. De Dogmaregisseurs legden een 'eed van zuiverheid' af, waarin ze beloofden een aantal regels te volgen. Zo moest de camera in de hand gehouden worden, wat beelden oplevert die wat schokkerig zijn, en zo het gevoel geven dat je naar een documentaire aan het kijken bent; er mocht geen extra licht toegevoegd worden, geen muziek ... Vinterbergs *Festen* (1998) was de eerste Dogmafilm. Hoewel hij in *Jagten* die regels niet meer stipt naleeft (zo is er heel af en toe muziek aan de klankband toegevoegd, bijvoorbeeld bij de eerste jachtscène), zien we er toch nog de sterke invloed van (zie **Stijl**).

Thema's

Hoewel we al vrij vroeg geconfronteerd worden met Klara's beschuldiging aan Lucas' adres, is pedofilie niet het centrale thema van de film. We weten immers meteen dat Lucas onschuldig is.

Waar het Vinterberg duidelijk meer om gaat, is aan te tonen hoe snel er een vorm van massahysterie ontstaat wanneer een gerucht zoals de beschuldiging van pedofilie de ronde doet. Vinterberg bouwt zijn film immers op door eerst vrij uitgebreid te laten zien hoe geïntegreerd Lucas is in de dorpsgemeenschap; hij zwemt in november in het ijskoude water met zijn vrienden (waaronder Klara's vader), ze houden een jachtpartij die uitloopt op een drinkfestijn ... Vinterberg legt de nadruk op de camaraderie tussen de mannen. Maar ook de kinderen en de vrouwen mogen hem graag. De kleuters hebben een spelletje waarbij ze zich 's morgens verstoppem om Lucas te laten schrikken als hij op school aankomt; de vrouwen lijken voor hem te willen zorgen. Vinterberg laat duidelijk zien hoe iedereen zich tegen Lucas keert en meer geloof hecht aan de leugens van het meisje dan aan de woorden van de vroegere vriend.

Stijl

Jagten heeft elementen van de Dogmastijl. DOP (Director of Photography of cinematograaf) Charlotte Bruus Christensen heeft een handcamera gebruikt, die door de beweeglijkheid het gevoel van realiteit moet onderstrepen. Wanneer er mensen in conversatie getoond worden, wordt er soms niet geknipt, maar zwiept de camera van de ene naar de andere persoon. Dat ziet er erg dynamisch uit.

Maar tegen de regels van Dogma in is er af en toe gebruik gemaakt van telelensen, waarbij de achtergrond wazig wordt. De personages die scherp zijn worden zo naar voren gehaald, alle aandacht ligt dan op hun gezichtsuitdrukking.

De belichting van de film ziet er heel natuurlijk uit: het lijkt alsof er naar Dogma-traditie geen extra lampen zijn gebruikt. Maar ook weer tegen de oorspronkelijke regels in gebruikt Vinterberg het licht om extra betekenis te geven aan bepaalde scènes. Zo zit Klara in het donker aan het bureau van schoolhoofd Grethe wanneer ze voor het eerst haar leugens over Lucas vertelt, alsof de regisseur ons haar wil tonen als een miniatuurversie van de verpersoonlijking van het kwade. Ook is Lucas' gezicht in het donker wanneer zijn zoon Marcus hem belt om te zeggen dat hij niet bij Lucas mag komen wonen.

Vinterberg maakt gebruik van vooruitwijzingen en metaforen in *Jagten*. Een vooruitwijzing naar het dorp dat Lucas' doen en laten nauwlettend in het oog zal houden zonder zelf gezien te worden, vinden we in het begin van de film al in de kleuters die over het schoolhek turen, zich half verstoppend. Het blijkt om een spel te gaan, maar de ernst waarmee ze uitkijken naar Lucas geeft ons een wat ongemakkelijk gevoel van dreiging. Een filmische metafoor betekent dat een beeld gebruikt wordt om een vergelijking te maken. Zo verwijst het hert dat Lucas doodschiet naar hemzelf. Bijna onmiddellijk na die jachtpartij zullen de geruchten verspreid worden, en wordt Lucas zelf opgejaagd zoals het hert en is zijn leven zoals hij het leidde voorbij. Die scène is tegelijkertijd een vooruitwijzing.

Vragen (na de film)

- 1 Toon aan dat Lucas een gewaardeerd lid van de gemeenschap was voor Klara met haar valse beschuldiging aankwam. Begrijp jij de reactie van de vroegere vrienden van Lucas? Hoe zou jij reageren?
- 2 Begrijp jij waarom schoolhoofd Grethe zo lang aarzelt voor ze iets onderneemt met Klara's verhaal?
- 3 Waarom verlaat Lucas het dorp niet? Vind jij dat een juiste keuze?
- 4 Hoe komt Klara aan haar leugen? Vinterberg bouwt dat op een heel logische wijze op. Beschrijf.
- 5 Kun je begrijpen waarom Klara Lucas probeert zwart te maken? Hoe evolueert de relatie tussen haar en Lucas? Wat zou hij voor haar zijn?
- 6 Welk gevoel had je bij het gesprek tussen Klara, Grethe en Ole (wanneer Ole er achter probeert te komen wat er nu eigenlijk gebeurd is)? Hadden ze op dat ogenblik Klara's verhaal in twijfel kunnen trekken? Hoe komt het dat Klara haar leugen bevestigt?
- 7 Wat vond je het ergste dat Lucas overkwam of aangedaan werd in de film? Waarom juist dat?
- 8 Er wordt met licht gespeeld om nadruk te leggen op de stemming of het innerlijk van de personages. Kun je behalve Klara die in het donker zit wanneer ze de eerste keer liegt voorbeelden vinden?
- 9 Kun je zelf voorbeelden geven van vooruitwijzingen in *Jagten*? En metaforen?
- 10 Zoek de 'Eed van zuiverheid' van Dogma 95 op, en kijk eens welke regels Vinterberg in deze film nog volgt en welke niet. Waarom was het in sommige gevallen beter om de oorspronkelijke regels te breken?
- 11 Bedenk zelf situaties waarin een roddel een leven kan verwoesten, of minstens voor genante situaties kan zorgen.